

[Holstein.]

Nu vil jeg nok spørge ærede Medlemmer, hvorledes det under moderne Krigsforhold, hvor 12 Timers Kommen en fjendtlig Modstander i Forkøbet kan blive afgørende for hele Udfaldet, hvorledes det egentlig skal gaa her i Landet, naar en Regering ikke kan indkalde til Mobilisering uden ved Lov. Først skal altsaa Rigsdagen indkaldes, og derefter skal Rigsdagen vedtage en Lov om Mobilisering, inden en saadan kan finde Sted, saaledes at de stakkels 16 000 Mand kan komme i Virksomhed til Imødegaaelse af de mindre Neutralitetskrænkelser.

Man maa dog vel antage, at i hvert Fald de mindre Neutralitetskrænkelser vil finde Sted meget hurtigt efter en Krigs Udbrud; de større Neutralitetskrænkelser, Okkupation af større Landsdele, Landsætelse af større Ekspeditionskorps o. s. v., det kan maaske tage Tid, men de mindre Neutralitetskrænkelser, som jo netop er de eneste, der skal imødegaaes af Vagtværnsmandskabet, kan der ikke skrives til militær Modstand mod, uden at Rigsdagen er blevet indkaldt og har vedtaget en særlig Lov om Mobilisering.

Jeg ved ikke, om det er for meget sagt, at disse Spørgsmaal dog burde have været belyst og afgjort ved klare Bestemmelser i Regeringens Lovforslag, som det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen sagde før, om ikke af anden Grund saa blot for at faa Lovforslagene bragt i en nogenlunde sømmelig Form.

Dernæst vil jeg gentage, at naar Forholdet er det, at Staten faar Hals- og Haandsret over det vaabendygtige Mandskab i 12 Aar — hvis Mandskabet altsaa ikke har taget det berømte Forbehold, at det overhovedet ikke vil gøre Militærtjeneste —, og dette Mandskab til Gengæld for, at det i disse 12 Aar skal staa til Statens Disposition til Kamp paa Liv og Død i Anledning af mindre Neutralitetskrænkelser, faar Løn for de 4 eller 5½ Maaned, i hvilke det er blevet uddannet, plus Ekstrabeløbet ved Hjemsendelsen efter den ordinære Uddannelsestid, hvilket Beløb ansættes i Forhold til Uddannelsestidens Længde, plus Løn eller Dagpenge, hvad det nu er, for de 2 Gange 12 Dage, saa maa jeg sige, at paa de Vilkaar vilde jeg i og for sig ikke, naar man overhovedet indfører Frivillighedsprincippet, som den højtærede Regering gør, finde det taabeligt, om alt det unge vaabenføre Mandskab her i Landet straks dannede en Fagforening, „Det vaabenføre Mandskabs Fagforening“, som udtalte overfor Regering og Rigsdag:

„Nej, lille Venner, der er ingen af os, der vil gaa ind i jeres Frivilligheds-Korps, medmindre I sætter Lønnen til de og de Beløb og giver os Løn for samfulde 12 Aar, i hvilke vi skal kunne risikere Liv og Lemmer.“ Jeg vilde ikke finde det urimeligt, om dette skete, naar man overhovedet vil have det Frivillighedsprincip, som den højtærede Regering har.

En helt anden Sag er det, hvis man virkelig gaar over til en regulær hvervet Hær, til Rigsværnsordning eller til noget som den engelske hvervede Hær; for da staar de paagældende ligesom de, der gaar ind i civil Tjeneste, som Statens Tjenestemænd for det og det Aaremaal og faar da en bestemt Løn, fastsat for dette Aaremaal, og de ved paa Forhaand, at nu er de Soldater, nu er de militære Tjenestemænd, og dermed følger de og de Pligter. Det er en helt anden Sag.

Men denne vidunderlige, enestaaende Kombination af almindelig Værnepligt og hvervet Hær, som her er brygget sammen, synes jeg det er Regeringens Pligt at bringe fuldstændig Klarhed over i Loven, saaledes at det unge vaabenføre Mandskab ikke skal have, om jeg saa maa sige, Seer-Evner for at kunne gisne, hvad der kan blive Tale om med Hensyn til deres Liv og Helbred som Konstabler, hvis de ikke tager det berømte skriftlige Forbehold om, at de overhovedet ikke vil være Soldater.

Endelig vil jeg pege paa et andet Spørgsmaal, som vist ikke er blevet tilstrækkelig belyst og gennemdrøftet. Naar Grundlovens § 88 er formuleret, som den er, saa kan en Lov selvfølgelig praktisk talt gøre den almindelige Værnepligt illusorisk. Staten kan sige: Endskønt jeg kan udskrive alt, hvad der er af vaabenført Mandskab i Landet, bryder jeg mig ikke om at udskrive mere end 1 pCt., for jeg tror, vi nu har saa fredelige Tilstande i Verden, at der ingen Grund er til at udskrive mere end denne ene Procent.

Det kan vedtages ved Lov, og det er fuldkommen grundlovsmæssigt, men er det egentlig ikke i Strid med Grundlovens Aand — jeg har maaske strakt mig for langt i Polemikken forleden Dag — er det egentlig ikke i Strid med Grundlovens Aand, at Staten delegerer sin Myndighed til at bestemme, i hvilket Omfang den vil benytte den almindelige Værnepligt, delegerer den til de vaabenføre Borgere selv og siger til dem: I maa efter jeres eget Skøn og Forgodtbefindende bestemme, om I vil gøre Soldatertjeneste, bidrage til Fædre-